

Apen apen apen na

1. Leg de tekst nog even bij je vandaan. Die tekst ben je nog niet nodig.
2. Toen je geboren werd, kon je nog niet lezen. Lezen is dus niet aangeboren. Je hebt lezen aangeleerd! Hoe heb je dat gedaan. Hoe heb je leren lezen? Bedenk drie oorzaken of redenen waardoor je hebt leren lezen. Schrijf de drie oorzaken in het vak hieronder.

..... Waardoor heb je leren lezen? Eigen antwoorden
--

3. In de tekst staan een paar lastige woorden. Lees de woorden en wat de woorden betekenen.
 - Chanteren: geld of iets anders afpersen door dreigementen.
 - Argeloos: niet bewust van mogelijke gevaren.
 - Nonchalant: de indruk geven dat je iets niet zo belangrijk vindt.
 - Geïntregeerd: geboeid, gefascineerd, geïnteresseerd.
 - Pertinent: zeer beslist.
 - Na-apen: nadoen, imiteren.
 - Lucratief: iets waar je veel geld mee verdient.
 - Vergen: eisen

4. Begrijp je de woorden? Maak de opdrachten.
 - Maak een zin met *vergen of vergde*. Maak er een vraagzin van!

.....**Vergde het maken van de opdrachten bij deze tekst Kees' opperste concentratie?**.....

- Welke zes woorden betekenen ongeveer hetzelfde als *argeloos*? Kies uit:
0 Zorgvuldig **X Naïef** **X Onnozel** 0 Bedachtzaam
X Braaf **X Gedachteloos** **X Nietsvermoedend** **X Lichtgelovig**
- Wat hoort niet bij *nonchalant*? Kies uit!
0 Achteloos 0 Losjes **X Oplettend** 0 Argeloos
- Wat is het tegenovergestelde van *pertinent*. Kies drie tegenovergestelden van *pertinent*.
0 Stellig 0 Absoluut 0 Duidelijk 0 Geheid
0 In elk geval 0 Voorwaardelijk **X Twijfelen** **X Onnauwkeurig**

5. Pak de tekst erbij. Lees de titel. Kijk goed naar het plaatje. Waarover gaan we lezen? Schrijf je leesvraag op. Lastig hoor!

.....
.....

6. Lees de tekst. Lees aandachtig. Concentreer je!
7. Kreeg je antwoord op je leesvraag? Kruis aan: 0 Ja 0 Nee 0 Niet helemaal
8. Bij opdracht 2 schreef je waardoor je leerde lezen. Stond het nadoen, afkijken bij andere kinderen in je rijtje? 0 Ja 0 Nee

9. Vat de tekst samen. In twee of drie zinnen. Van een afstandje. Schrijf je korte samenvatting op.

De tekst legt uit hoe apen van elkaar leren om toeristen bij een tempel te bestellen en deze toeristen vervolgens te chanteren om aan voedsel te komen. Bovendien blijkt dat de makaken weten wat kostbare en minder kostbare spullen zijn en daar hun ruilhandel op aanpassen.

.....
.....

10. Lees nog eens de tekst. De tekst heeft een intro en zes alinea's. Stop na elke alinea met lezen. Beantwoordt dan de vragen. Schrijf op hoe het in de tekst staat. Geef bewijs!

Intro:

- A. In de intro staat wat de apen bij de Uluwatu- tempel doen. Wat doen de apen? Schrijf het op!

De apen stelen spullen van onachtzame toeristen, die ze pas teruggeven in ruil voor voedsel.

.....

Alinea 1:

- B. De toeristen komen niet alleen voor de tempel, maar ook voor de apen. Uit welke woorden weet je dat? Zet er een streep onder.....niet in het minst.....

- C. Wat moet je doen om je gestolen waar terug te krijgen? Kies uit.

Je moet de apen eten geven. Je moet de apen losgeld betalen.
 Je krijgt je spullen pertinent niet terug. Je moet niet te nonchalant zijn.

Alinea 2:

- D. Je komt stelende apen bijna nooit tegen op Bali. Welke woorden gebruikt de schrijver?

.....vrij uniek.....

- E. In alinea 2 wordt een onderzoeksvraag geformuleerd. Welke vraag? Kies uit!

Hoe zijn de stelende apen bij de tempel terechtgekomen?
 Waarom is het stelen en chanteren een aangeboren karaktereigenschap?
 Hoe hebben de apen het stelen en chanteren geleerd?
 Hoe leren apen die niet bij de tempel leven het stelen en chanteren?

Alinea 3:

- F. Welk woord hoort bij het zinnetje 'geef mij een cracker en ik geef jouw gsm terug'? Kies uit!

nonchalant ruilen pertinent chanteren

- G. In deze alinea lees je dat de apen slim zijn. Waardoor weet je dat? Kies uit!

De apen weten wat eetbaar is en wat niet eetbaar is.
 De apen splitsten zich op in twee groepen waardoor ze beter kunnen stelen.
 De apen laten hun gestolen waar nooit vallen.
 De apen laten hun gestolen waar vallen als toeristen hen blinkende spullen aanbieden.

Alinea 4:

- H. Apen leren het stelen door te kijken naar hun soortgenoten. Welk woord gebruikt de schrijver voor het nadoen en afkijken? Schrijf het op!

.....na-apen.....

- I. Welk extra bewijs lees je in deze alinea voor het feit dat apen apen na-apen? Kies uit!

Apen leren door naar elkaar te kijken.
 Als nieuwe apen bij de groep komen, leren ze in korte tijd stelen en chanteren.
 Jonge apen worden steeds beter in het chanteren van de toeristen.
 Jonge apen leren steeds beter om hun gestolen spullen op te bergen in tassen.

Alinea 5:

- J. Apen hebben bovendien geleerd om te onderhandelen. Wat betekent dat? Kies uit!

Hoe duurder de spullen, hoe lekkerder het hapje.
 Goedkopere spullen krijgen de toeristen niet terug.
 Bij duurdere spullen hoeven toeristen niet lang te onderhandelen met de apen.
 De apen roepen de hulp van de tempelopzichters in bij het ruilen van duurdere spullen.

Alinea 6:

- K. Wat bedoelt de schrijver met de laatste alinea? Kies uit!

De schrijver geeft ons iets om over na te denken. De schrijver geeft voorbeelden.
 De schrijver geeft ons een waarschuwing. De schrijver maakt een grapje.

11. Tenslotte nog een paar vragen. Daarvoor moet je de hele tekst gebruiken. De vragen worden steeds een beetje moeilijker. Het lukt je vast.

- A. Waarom heeft de tekst de titel *Apen apen apen na*? Welk antwoord is het beste?
0 De tekst vertelt dat toeristen bij de Uluwatu-tempel apen nadoen.
X De tekst legt uit dat apen bij de Uluwatu-tempel elkaars gedrag kopiëren.
0 De tekst vertelt over apen die de toeristen bij de Uluwatu-tempel bestellen.
0 De tekst legt uit waarom de toeristen bij de Uluwatu-tempel de apen voedsel geven.
- B. In alinea 1 staat *op je hoede zijn*. Wat betekent *op je hoede zijn*? Welke drie zijn goed!
X Oppassen 0 **Op zijn qui-vive zijn** 0 Onachtzame **X Zich wachten**
- C. In de 1ste alinea staat het woord *losgeld*. Wat is geen *losgeld*. Kies het goede antwoord.
0 Afkoopgeld 0 Vrijkoopbedrag 0 Misdadige vordering **X Belasting**
- D. In alinea 4 gaat het over een *apenpopulatie*. Wat is een *populatie* in deze tekst? Kies uit!
0 Bewoners 0 Verzameling 0 Bevolking **X Groepje individuen**
- E. Toeristen bij de Uluwatu-tempel negeren de waarschuwingen van de opzichters en stoppen hun bezittingen niet veilig weg. Wat is het gevolg?

De apen kunnen vliegensvlug spullen van de toeristen stelen.....

- F. Waarom stelen de makaken haarspelden, portemonnees, mobile telefoons, enzovoort?
0 Omdat ze dat van andere apen geleerd hebben. **X Om aan voedsel te komen.**
0 Om bezoekers naar de Uluwata-tempel te lokken. 0 Om te ruilen met andere apen.
- G. Een aap steelt je dure zonnebril. Wat is de beste manier om de zonnebril terug te krijgen?
X Een stukje stokbrood met jam aanbieden. 0 Achter de aap aanrennen.
0 Een goedkopere zonnebril aanbieden. 0 Een stukje kauwgom geven.
- H. Boven welke alinea past het tussenkopje *Kijken, stelen en chanteren*? Kies uit.
0 Alinea 1 0 Alinea 2 0 Alinea 3 **0 Alinea 4**
- I. De apen zijn boeven. Maar wat is toch bijzonder knap aan deze dieren?
Geef onderstaande antwoorden een nummer van 1 tot en met 5. Het beste antwoord krijgt een 5, het zwakste antwoord een 1.
..2... Dat de apen zo vreselijk handig zijn in het stelen van de spullen van de toeristen.
..4... Dat de apen onderscheid kunnen maken in meer en minder kostbare spullen.
..3... Dat de apen de jat-en-ruilstrategie van elkaar leren.
..1... Dat de apen altijd op hun hoede zijn.
..5... Dat de apen heel goed hun eigen acties begrijpen.
- J. Als je de intro en alinea 1 vergelijkt, wat kun je dan zeggen?
X Alinea 1 geeft grotendeels dezelfde informatie als de intro en is dus overbodig.
0 Alinea 1 is een belangrijke aanvulling op wat je in de intro leest.
0 Alinea 1 is onwaar en moet daarom weggelaten worden.
0 Alinea 1 is een prima aanvulling op wat er in de intro geschreven is.
- K. Wat is de conclusie uit deze tekst? Kies uit!
X De apen zijn een stuk intelligenter dan je op het eerste gezicht zou zeggen.
0 De makaken hebben een spannend leven rond de Balinese tempel.
0 De makaken moeten opgepakt en berecht worden.
0 De makaken hebben een aangeboren instinct om te stelen en te onderhandelen.
- L. In het park De Apenheul te Apeldoorn lopen in een bepaald gebied apen vrij rond. Wat moet je bij een bezoek aan de Apenheul in Apeldoorn doen? Waar moet je op letten? Schrijf het op!

Eigen antwoorden.....